

Marzena Wantuch
Barbara Sudoł
Dorota Durbajło
Beata Zykow
Monika Zawadzka
Monika Jelonek
Agnieszka Stasiak
Barbara Pluta
Mariola Czarnecka

W przedszkolu weselej Zajęcia dydaktyczno-wychowawcze w przedszkolu

Studia to między innymi okazja do poznania nowych, dotąd nieznanymi nam ludzi. W naszym przypadku studia podyplomowe pozwoliły spotkać się nauczycielkom przedszkoli i szkół, z wielkich, małych miast i wsi, z krótkim i z dłuższym stażem oraz z konkretnym bagażem doświadczeń. Różni nas wiele, ale łączy wspólna idea – DOBRO DZIECKA rozumiane, jako danie szansy każdej jednostce, aby mogła zaistnieć, „aktywnie być” w otaczającej rzeczywistości.

Jak realizować te „górnolotne myśli” w codziennej pracy? Przede wszystkim musimy odpowiednio rozpoznać potencjał rozwojowy dziecka, odkryć, jakie są jego oczekiwania, jakie ma potrzeby. Pozwoli nam to na właściwą interpretację zachowań dziecka, przewidywanie jego dążeń i takie tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których będzie mogło ono aktywnie uczestniczyć zgodnie ze swoim potencjałem.

Zaplanowane przez nas zajęcia zostały przeprowadzone w drugim dniu września w integracyjnej grupie 5-, 6-, 7-latków (Przedszkole Nr 12). Spośród 18 dzieci uczestniczących w zajęciach: 6 dzieci uczęszczało do tej grupy w poprzednim roku, 10 uczęszczało do innej grupy, a 2 rozpoczęło edukację przedszkolną. Stąd pomysł, aby zajęcia w pierwszym tygodniu poświęcić głównie wzajemnemu poznawaniu się dzieci i integracji grupy.

Blok tematyczny: JA I PRZEDSZKOLE

Temat: W przedszkolu weselej

Cele

Dziecko:

- ma poczucie przynależności do grupy;
- potrafi współdziałać, współpracować w parze i w grupie;
- czuje się odprężone, zrelaksowane;
- ma świadomość plastycznego wykorzystania dłoni;
- rozpoznaje zapis graficzny swojego imienia;
- potrafi odnaleźć wskazaną literę w swoim imieniu;
- potrafi podzielić na sylaby swoje imię.

Metody: bajka relaksacyjna, elementy pedagogiki zabawy, elementy metody wprowadzania dziecka w świat pisma.

Formy: praca zbiorowa jednolita, praca zbiorowa zróżnicowana, praca indywidualna zróżnicowana.

Środki dydaktyczne: tekst bajki relaksacyjnej, wizytówki z imionami, ściana liter, kredki świecowe, duży arkusz papieru, klocki, litery, kółko hula-hop, płyta CD z piosenką, odtwarzacz CD.

Przebieg zajęć:

1. Piosenka i taniec integracyjny na zapoznanie „Podaj dłonie” – zabawę przeprowadzamy w kole wykonując gesty i ruchy wynikające z tekstu piosenki.

„Podaj proszę swoje dłonie i uśmiechnij się.
Teraz powiedz swoje imię, zapoznamy się.”

Dzieci kolejno podają swoje imię.

Wszystkie dzieci chętnie brały udział w zabawie. Trzy dziewczynki w momencie wypowiedzania imienia mówiły przyciszonym głosem, a jedna dziewczynka z zaburzoną mową powiedziała swoje imię z pomocą nauczyciela.

Tworzenie koła w trakcie zabawy przez dzieci i nauczycieli pozwala na budowanie więzi i pozytywnych relacji między nimi (motyw więzi). Natomiast głośne wypowiedzenie swojego imienia na forum grupy pozwala na wyodrębnienie swojego Ja spośród ogółu (motyw tożsamościowy).

2. Zabawa integracyjna „Ludzie do ludzi” – dzieci dobierają się parami, nauczyciel kieruje zabawą mówiąc np.: nos do nosa, plecy do pleców. Kiedy mówi: ludzie do ludzi, każdy zmienia partnera.

Pierwszy dobór pary pokazał więzi istniejące między dziećmi (nawiązane w poprzednich latach przyjaźnie). Natomiast właściwy cel, integracja grupy, został osiągnięty w dalszej części zabawy.

Szczególną uwagę zwróciła para chłopców, która pozostawała niezmienna przez dłuższy okres zabawy. U obydwu stwierdzono poważny niedosłuch, a co za tym idzie zaburzenia mowy. Chłopcy ci w poprzednich latach uczęszczali do różnych grup, ich wzajemny kontakt był ograniczony (wspólne zabawy na podwórku przedszkolnym, uroczystości przedszkolne). Dwuletnia obserwacja tych chłopców pozwala stwierdzić, że są to chłopcy energiczni, żywiołowi (ekspansywni). Większość zabaw grupowych wykorzystują na skupienie uwagi nauczycielki na sobie (kopanie, szarpanie, przepychanie się). Dla uniknięcia niewłaściwych zachowań ze strony chłopców włączyliśmy się w tok zabawy.

Poczucie humoru, jakie niosła za sobą ta zabawa, włączenie się w nią nauczycieli, spowodowało, że nawet dzieci nieśmiałe bardzo chętnie i bez oporów uczestniczyły w niej.

Analiza przebiegu zabawy pozwoliła nam na dostrzeżenie jej walorów innych niż integracja grupy. Śmiech towarzyszący zabawie, aktywność dorosłych, działanie w małej grupie – parze przyczyniło się do stworzenia atmosfery bezpieczeństwa, zaufania (są to motywy więzi).

3. Bajka relaksacyjna

„Pewnego razu, w słoneczny poranek Tygrysek wybrał się na spacer. Nucąc swoją ulubioną melodię, cieszył się widokiem zielonych drzew i błękitnego nieba. Nagle zatrzymał się. Z oddali dochodził do niego cichy płacz. Postanowił to sprawdzić. Pod rozłożystym drzewem leżał mały, bezbronny ptaszek, który wypadł z gniazda. Tygrysek pogłaskał pisklątko, przytulił je i powiedział: „Pomogę ci”. Podskoczył z nim trzy razy w górę, ale gniazdo było zbyt wysoko. Zasmucił się na chwilę, ale zobaczył zbliżającą się postać. Był to jego przyjaciel Jelonek, który też zainteresował się losem ptaszka. Podskoczył również wysoko, ale nie udało się umieścić ptaszka w gniazdku. Zmartwieni siedzieli pod drzewem, gdy nagle niespodziewanie pojawił się słonik. Wydłużył swoją trąbę, na której Tygrysek bezpiecznie posadził pisklę i podjął kolejną próbę pomocy. Jednak i tym razem nie powiodło się. Zwierzęta zastanowiły się przez chwilę, jak wspólnie pomóc ptaszкови. Po namyśle przystąpili do działania. Najpierw stanął słoń, na jego grzbiecie usadowił się Jelonek, a na nim Tygrysek, który w łapkach trzymał ptaszka. W ten sposób mogli swobodnie ułożyć małego ptaszka w gnieździe. Zmęczeni ułożyli się pod drzewem na miękkiej trawie, wtuleni w siebie i zadowoleni zasnęli.”

Podczas opowiadania bajki główną uwagę skupiliśmy na dzieciach ekspansywnych, które mogły być czynnikiem zakłócającym. Posadziłyśmy je blisko siebie, by stale utrzymywać z nimi kontakt wzrokowy. Dzieci nieśmiałe zajęły dowolne miejsca (blisko nauczyciela). Słuchanie bajki było dla nich sytuacją komfortową, gdyż nie wymagała od nich dużej aktywności.

Bliskość dzieci z nauczycielem, nawiązywanie kontaktu wzrokowego, wyciszona atmosfera, to wszystko pozwoliło na podtrzymanie więzi dziecko – nauczyciel.

4. Praca plastyczna „Krag dłoni”. Dzieci i nauczyciele na dużym arkuszu papieru odrysowują swoje dłonie przy pomocy kredek świecowych, a następnie zamalowują je, tworząc krag.

Duży arkusz papieru, utworzone koło z uczestników dookoła niego, dostępne kredki na środku – pozwoliło na uniknięcie sytuacji, kiedy dzieci ekspansywne, jako pierwsze rozpoczęłyby wykonywanie zadania (poprzedzone przepychankami, klótniami), a dzieci nieśmiałe pozostałyby na końcu.

Odrysowywanie swoich dłoni, wybór koloru, wybór miejsca w kręgu – to naszym zdaniem pozwoliło na realizację motywu tożsamości.

Utworzenie koła, bliskość dłoni – to kolejna sytuacja, w której realizowane są motywy więzi.

5. Wizytówki z imionami. Na dywanie rozłożone są wizytówki z imionami dzieci i nauczycieli. Uczestnicy szukają swojej, zabierają ją i siadają na obwodzie koła z dłoni.

Większość dzieci odnalazła swoje imię. Niektóre z nich szukały potwierdzenia słuszności swego wyboru u nauczyciela. Pozostali siadali od razu w wyznaczonym miejscu. Na uwagę zasługuje dziewczynka – Julka, która wykonała zadanie jako pierwsza i bez zachęty ze strony nauczyciela, pomogła w zadaniu dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Postawa dziewczynki wyraźnie wskazuje na motyw więzi z rówieśnikami.

Wybór imienia spośród innych zapewnia wyodrębnienie swojego Ja – chęć zaistnienia.

6. Zabawy z wizytówkami. Nauczyciel wskazuje litery i pyta dzieci, kto spośród nich ma taką literę na początku swojego imienia. Odnalezienie litery dzieci sygnalizują w różny sposób, poprzez machanie ręką, wstanie itp. Dobór liter wskazywanych przez nauczyciela nie jest przypadkowy, uwzględnia wszystkie imiona dzieci.

Uwzględnienie przez nauczyciela wszystkich imion dzieci pozwoliło na realizację potrzeby własnej tożsamości.

7. Dzielenie imion na sylaby. Dzieci samodzielnie dzielą swoje imię na sylaby, liczą je i biorą tę samą liczbę dużych klocków. Sprawdzenie wykonanego zadania.

Zadanie zostało wykonane sprawnie. Jedynie w momencie doboru klocków wytworzył się harmider, gdyż wszystkie umiejscowione były w jednym miejscu. Analiza tej sytuacji pozwoli nam w przyszłości na inne organizowanie przestrzeni w tego typu zadaniach (np. klocki rozłożone w kilku miejscach na sali).

Sprawdzenie zadania, otrzymanie od nauczyciela komunikatu zwrotnego dało dzieciom poczucie akceptacji nauczyciela poprzez spełnienie jego oczekiwań (motyw więzi).

8. Budowanie przedszkola z klocków. Dzieci samodzielnie tworzą „budynek przedszkola” według własnego pomysłu z klocków zgromadzonych podczas poprzedniego zadania oraz innych dostępnych im materiałów.

Planując zajęcia świadomie w tym momencie zrezygnowaliśmy z pracy grupowej na rzecz pracy indywidualnej, biorąc pod uwagę to, że grupa jest bardzo zróżnicowana wiekowo, nie zna się zbyt dobrze, część dzieci po raz pierwszy jest w przedszkolu oraz to, że jest to dopiero drugi dzień pobytu w placówce po wakacyjnej przerwie.

Udostępnienie dzieciom szerokiego wachlarza pomocy oraz zdanie się na ich pomysłowość i wyobraźnię to jedna z form urzeczywistnienia motywu samo-realizacji.

9. Zabawa integracyjna „Wędrujące kółko”. Uczestnicy zajęć podając sobie ręce tworzą koło, na jednej z rąk zawieszona jest koła hula – hop. Wszyscy kolejno przechodzą przez nie, pamiętając o tym, by nie rozdzielić rąk.

*Na uwagę zasługuje fakt, że dzieci spontanicznie, bez zachęty pomagały sobie w wykonaniu zadania, tym bardziej, iż osoba sąsiadująca nie zawsze była „tą ulubioną koleżanką” czy „tym ulubionym kolegą”.
Powyższa zabawa to kolejny sposób na realizację motywu więzi.*